

พรหม (ลูกผสม) (*Mitrephora tomentosa* x *M. sirikitiae*)

พันธุ์ วว. ๘ (Phrom TISTR 8)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
 ที่อยู่ 35 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
 โทรศัพท์ 02-577-9000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พรหม วว. 8 เป็นลูกผสมของพืชสกุลมหาพรหม ที่เกิดจากการผสมข้ามชนิด ระหว่าง มะป่วน (*Mitrephora tomentosa* Hook. f. & Thomson) พันธุ์แม่ และมหาพรหมราชินี (*Mitrephora sirikitiae* Weeras., Chalermglin & R. M. K. Saunders) พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เริ่มคัดเลือกต้นพันธุ์แม่ และพันธุ์พ่อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และผสมในปี พ.ศ. 2556 เมื่อติดผลและเมล็ดจึงนำมาเพาะ ได้จำนวนต้นกล้า 7 ต้น ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2560 จากนั้นจึงปลูกทดสอบการเจริญเติบโต และตรวจสอบระยะเวลาการออกดอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2560 ในปี พ.ศ. 2560 ขยายพันธุ์โดยวิธีการต่อกิ่งลูกผสมดังกล่าว ณ ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) โดยมี ดร. อนันต์ พิริยะภัทรกิจ สังกัดศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นนักปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย พรหม (ลูกผสม) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mitrephora tomentosa* x *M. sirikitiae*
 วงศ์ Annonaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ราก รากเป็นระบบรากแก้ว (tap root) มีลักษณะช่วงโคนโตแล้วเรียวเล็กลงจนถึงปลาย และมีรากแขนง (lateral root) รากอ่อนสีน้ำตาลอ่อน รากแก่สีน้ำตาลเข้ม

ต้น เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก (perennial plant) ความสูงของลำต้น 2 - 4 เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาลเข้ม และผิวเรียบ

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับ (alternate) ใบรูปใบหอก (lanceolate) กว้าง 8 - 10 เซนติเมตร ยาว 17 - 20 เซนติเมตร และมีก้านแหลม ปลายใบแหลม (acuminate) ขอบใบเรียบ (entire) ผิวใบเรียบเป็นมันทั้งสองด้าน สีเขียวเข้ม แผ่นใบหนา เส้นใบเด่นชัด

ดอก ดอกเดี่ยว ดอกมีกลิ่นหอม ดอกบานเต็มที่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอก 5 - 7 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง (sepal) จำนวน 3 กลีบ กลีบดอก 3 กลีบ เรียง 2 ชั้น กลีบดอกชั้นนอก (outer petals) จำนวน 3 กลีบ สีขาวลายแดง เมื่อใกล้โรยจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ลายแดงเล็ดหลุม กว้าง 2.5 - 3 เซนติเมตร ยาว 2.5 - 3 เซนติเมตร กลีบดอกชั้นใน (inner petals) จำนวน

3 กลีบ สีแดงเลือดหมู ส่วนโคนกลีบดอก สีขาว บริเวณปลายกลีบโค้งติดกัน กว้าง 2.3 – 2.5 เซนติเมตร ยาว 2.7 - 3 เซนติเมตร เกสรเพศผู้ (stamen) จำนวน 113 - 115 อัน ขนาดความยาว 2 – 2.3 มิลลิเมตร เกสรเพศเมีย (pistil) ลักษณะเป็นแท่งมีขนปกคลุม จำนวน 8 – 10 อัน ยาว 2 – 2.5 มิลลิเมตร ปลายยอดของเกสรเพศเมียมีตุ่ม (capitate stigma) สีเหลืองใสเพื่อจับละอองเรณู (pollen)

ผล

ผลกลุ่ม (aggregate) มีผลย่อย 4 – 6 ผล สีเขียว เมื่อผลแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5 – 5.5 เซนติเมตร เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 – 1.0 เซนติเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่เมล็ดงอกจนกระทั่งออกดอก 3 ปี
2. การเรียงตัวของใบค่อนข้างห่าง ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง เหมาะในการจัดทำไม้ภูมิทัศน์
3. สามารถออกดอกได้เร็ว
4. ดอกมีขนาดใหญ่กว่ามะป่วน (พันธุ์แม่) สีดอกเข้มมีลายสีแดง
5. ออกดอกดก สามารถออกได้ดีตลอดทั้งปี
6. ดอกมีกลิ่นหอมแรงคล้ายมหาพรหมราชินี (พันธุ์พ่อ)
7. สามารถปลูกเลี้ยงเป็นไม้กระถางได้

พรหมพันธุ์ วว. 8 (Phrom TISTR 8)